

TURVALLISUUSTIEDOTE / HITURAN KAIVOSALUE

18.11.2019

Osoite:

Hituran kaivos

Kummuntie 8

85560 Ainastalo

Yhteystiedot / lisätietoja:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (rakennuttaja)	Timo Karjalainen	040 766 0574
	Susanna Juntunen	0295 038 305
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (ympäristövalvonta)	Juha Kangaskokko	0295 038 033
Maastorakentajat (2. vaiheen sulkemisurakka)	Antti Rautio	040 642 8001
Fortum (vedenkäsittelylaitos)	Mikko Niskanen	050 596 3704
Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä (kiinteistöt)	Pekka Jaatinen	020 776 5401

Yleisötiedote Hituran kaivosalueella varastoitavista ja käytettävistä vaarallisista kemikaaleista

Kemikaaliturvallisuuslain 31 § edellyttää, että vaarallisia kemikaaleja käsittelevät ja varastoivat yritykset tiedottavat kemikaaleihin liittyvistä turvallisuustoimenpiteistään ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Tällä tiedotteella kerrotaan Hituran kaivosalueella varastoitavista ja käytettävistä vaarallisista kemikaaleista sekä siitä, miten mahdollisissa vaaratilanteissa tulee toimia. Tiedote jaetaan lähialueen asukkaille (Töllinperä). Tiedote on laadittu yhteistyössä Jokilaaksojen pelastuslaitoksen kanssa.

Jokilaaksojen pelastuslaitos on laatinut lisäksi alueelle ulkoisen pelastussuunnitelman ja päivittää sitä määräajoin. Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen laatima suunnitelma erityistä vaaraa aiheuttavassa kohteessa tapahtuvien suuronnettomuuksien rajaamiseksi ja niistä aiheutuvien seurausten hallitsemiseksi mahdollisimman tehokkaasti. Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen toimintaa ohjaava asiakirja, josta löytyvät kaikki oleelliset asiat, joilla on valmistauduttu alueen suuronnettomuusvaaraan ja pelastustoimintaan.

Toiminta kaivosalueella

Hituran kaivospiirin alueeseen (n. 330 ha) kuuluu avolouhos, rikastamoalue, kaksi sivukivikasaa sekä rikastushiekka-alue. Rikastamoalueella sijaitsee rikastamorakennus, huoltorakennus, pressuhalli sekä korjaamohalli.

Kaivostoiminta on päättynyt vuonna 2015 ja aluetta suljetaan parhaillaan ympäristöluvan mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimesta. Sulkemistoimien arvioidaan kestävän vuoteen 2021 saakka. Tämän jälkeen alueelle jää toimintaan ainakin vedenkäsittelylaitos, jolla puhdistetaan suojapumpattavaa pohjavettä. Myös alueen rakennuksia ja alueita voidaan hyödyntää muussa käytössä sulkemisen jälkeen. Osin jälkikäyttö on jo alkanut ja alueella on useita eri toimijoita.

Sulkemisen pääurakoitsijoina toimivat Fortum Waste Solutions ja Maastorakentajat Oy. Alueella toimii lisäksi useita aliurakoitsijoita. Alueen kiinteistöt omistaa Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä. Varsinaista toiminnanharjoittajaa alueella ei ole koska Belvedere Mining Oy on konkurssissa.

Sulkemisen 1. vaiheeseen (2017-2019) kuului jarosiittialueen ja rikastushiekka-alue 2:n peittäminen sekä vedenkäsittelylaitoksen ja siihen liittyvien rakenteiden rakentaminen. Käynnissä oleva sulkemisen 2. vaihe käsittää rikastushiekka-alue 1:n sulkemisen, vesialtaiden kuivatuksen ja peittämisen sekä sivukivikasojen peittämisen.

Koko kaivosalue on työmaa-alueetta, jossa liikutaan raskailla työkoneilla eikä siellä saa liikkua ilman asianmukaista lupaa ja perehdytystä. Alueella työskentelevillä tulee olla voimassa oleva kuvallinen henkilökortti ja asianmukaiset suojavälineet. Vierailijoiden tulee ilmoittautua rikastamorakennuksessa sijaitsevalle Maastorakentajat Oy:n toimistolle. Avolouhosalueella liikkuminen on kiellettyä sortumisvaaran vuoksi. Alueella on ympärivuorokautinen kameravalvonta.

Alueella varastoitavat kemikaalit ja niiden ominaisuuksia

Kaivostoimintaan liittyvät vaaralliset jätteet ja kemikaalit on poistettu alueelta vuonna 2019. Tällä hetkellä alueella käytettävät kemikaalit liittyvät vedenkäsittelylaitoksen toimintaan sekä sulkemisprojektissa käytettävään konekalustoon.

Kemikaali	Vaaraluokitus	GHS -varoituserkki	Varastoitava maksimimäärä
Suolahappo (HCl 32-34%)	Skin Corr. 1, H314; STOT SE 3, H335;		9 m3
Sammutettu kalkki Ca(OH)2	Eye Dam. 1, H318; Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H335;		80 m3
Flopam AN 940		(vedenkäsittelykemikaali)	800kg
Lipeä NaOH 50%	Skin Corr. 1, H314;		3 m3
Diesel-polttoaine	Flam. Liq. 3, H226; Aquatic Chronic 2, H411; Acute Tox. 4, H332; Asp. Tox. 1, H304; Carc. 2, H351; Skin Irrit. 2, H315; STOT RE 2, H373;		9 m3

Toiminta mahdollisissa vaaratilanteissa

Seuraavassa on lueteltu mahdollisia vaaratilanteita. Onnettomuustilanteessa alueen asukkaita pyydetään pysyttelemään sisätiloissa ja tulipalotilanteessa sulkemaan asunnon ilmanvaihtojärjestelmä. On myös tärkeää, että pelastusviranomaisten työtä ei häiritä turhalla liikenteellä.

Pato-onnettomuus

Alue on luokiteltu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi rikastushiekka-alueen sisältämien kaivannaisjätteiden vuoksi sekä patoriskiarviossa todetun pato-onnettomuusriskin vuoksi. Vuoden 2019 aikana alueen vesialtaat on tyhjennetty eikä alueelle enää johdeta vesiä. Pintavedet ohjataan oja ja putkistoja pitkin vesienkäsittelyyn tai ulos kaivosalueelta. Alueen vedenlaatu on parantunut jatkuvasti sulkemistöiden aikana. Pieniä määriä suotovettä varastoidaan vielä ns. palautusvesialtaassa lähellä Järvikyläntietä. Näistä syistä pato-onnettomuuden riski on lähinnä teoreettinen. Padon 5-vuotistarkastus on suoritettu vuonna 2017 ja säännöllisestä patotarkkailusta vastaa Fortum Waste Solutions.

Rikastamorakennuksen tai vedenkäsittelylaitoksen tulipalo

Tilanteessa, jossa rikastamolla tai vedenkäsittelylaitoksella syttyisi suuri tulipalo, voisi se aiheuttaa vaaraa alueella varastoiduille kemikaaleille.

Hantera potentiella faror

Följande är en lista över potentiella faror. I händelse av en olycka uppmanas invånarna i området att stanna inomhus och vid brand för att stänga ventilationssystemet i bostaden. Det är också viktigt att räddningsmyndigheternas arbete inte hindras av onödig trafik.

Dammolyckan

Området har klassificerats som en större olycksrisk på grund av det extraherande avfall som finns i utmatningsområdet och risken för dammkatastrof som identifierats i Patio Risk Assessment. Under 2019 har vattenbassängerna i området tömts och inga fler vatten släpps ut i området. Ytvatten kanaliseras genom dike och rörledning till vattenrening eller ur gruvområdet. Vattenkvaliteten i området har kontinuerligt förbättrats under stängningarna. Små mängder lakvatten lagras fortfarande i den så kallade i en returpool nära Järvikyläntie. Av dessa skäl är risken för en dammolycka huvudsakligen teoretisk. Den 5-åriga inspektionen av dammen genomfördes 2017 och Fortum Waste Solutions ansvarar för regelbunden övervakning av dammen.

Brand i en koncentratbyggnad eller vattenreningsverk

I händelse av en större brand i en koncentrator eller vattenreningsverk kan detta äventyra kemikalier som lagras i området.